

Ποιμαντική Επιστολή καλοκαίρι 2023

Ὁ Πνεύματι Ἁγίῳ συνημμένος, ἄναρχε Λόγε καὶ Υἱέ, ὁ πάντων ὀρατῶν καὶ ἀοράτων συμπαντουργὸς καὶ συνδημιουργός, τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ εὐλόγησον, φυλάττων ἐν εἰρήνῃ τῶν Ὁρθοδόξων τὰ πλήθη, πρεσβεΐαις τῆς Θεοτόκου, καὶ πάντων τῶν Ἁγίων σου.

Το τροπάριο αυτό της 1ης Σεπτεμβρίου, η αρχή του λειτουργικού κύκλου στη βυζαντινή παράδοση, γίνεται για όλους μας μία προσευχή προς τον Κύριο, τον Υιό και Λόγο του Θεού, ο οποίος μαζί με το Άγιο Πνεύμα είναι ο δημιουργός των πάντων, ώστε η ζωή μας ως Εκκλησία του Χριστού, η Καθολική Εκκλησία της βυζαντινής παράδοσης στην Ελλάδα να είναι πάντα ένα ταξίδι μαζί Του, με την διδασκαλία του και ομολογία της πίστεώς μας αλλά και σε ένα ταξίδι ειρήνης, ομόνοιας και συμφιλίωσης. Θα ήθελα σε αυτές τις σελίδες να σας παρουσιάσω συνοπτικά πέντε σημεία που σχετίζονται με τη ζωή της Εξαρχίας μας, της Βυζαντινής Καθολικής Εκκλησίας μας που βρίσκεται στην Ελλάδα, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο που ολοκληρώνουμε.

Πρώτο σημείο. Στις αρχές Σεπτεμβρίου, η καλοκαιρινή περίοδος φτάνει στο τέλος της αργά και με συνεχόμενη καλοκαιρινή ζέστη που φέτος έχει γίνει περισσότερο αισθητή. Ζούμε αυτούς τους καλοκαιρινούς μήνες, συνήθως από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο, επίσης ως περίοδο διακοπών, τουλάχιστον για όσους καταφέρνουν να έχουν κάποιες μέρες ξεκούρασης. Είναι μια περίοδος που μας επιτρέπει να «σβήσουμε» και ίσως να «αλλάξουμε αέρα», γεγονός που σίγουρα μας βοηθά να ανακτήσουμε τη σωματική και πνευματική μας

δύναμη, και να δούμε τη ζωή μας, τι είμαστε και τι κάνουμε με λίγη περισσότερη ηρεμία και ελπίζουμε επίσης σε μία νέα ώθηση.

Αυτό το καλοκαίρι για την Ελλάδα ήταν και πάλι, δυστυχώς, μια περίοδος δοκιμασίας λόγω των πολυάριθμων δασικών πυρκαγιών του Ιουλίου, οι οποίες επανεμφανίστηκαν ξανά το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου, και οι οποίες συνεχίζουν να δοκιμάζουν τόσο τον τοπικό πληθυσμό όσο και τον τουρισμό που για την Ελλάδα αποτελεί έναν από τους σημαντικότερους πόρους για την κοινωνικοοικονομική ζωή, της χώρας. Εκτός από τις καταστροφές και τις απώλειες σε επίπεδο ιδιωτικών κατοικιών και, συνεπώς, την επακόλουθη δοκιμασία για τις οικογένειες και τους ανθρώπους που έχουν χάσει την περιουσία τους, υπάρχουν επίσης απώλειες στο επίπεδο του δασικού πλούτου. Με τη μνήμη μας στον πόνο και κυρίως στην προσευχή, καταρχάς, των δύο πυροσβεστών που έχασαν τη ζωή τους τον Ιούλιο παλεύοντας με τις φλόγες. Και πάλι, στα τέλη Αυγούστου, λάβαμε τη φοβερή είδηση του θανάτου περισσότερων από είκοσι προσφύγων στη βόρεια Ελλάδα, λόγω και πάλι δασικών πυρκαγιών. Προσεύχομαι ο Κύριος να τους καλωσορίσει στη Βασιλεία Του και να μας δώσει το δώρο του τερματισμού αυτών των φυσικών καταστροφών που έπληξαν και εξακολουθούν να επηρεάζουν τη χώρα μας.

Δεύτερο σημείο. Ακολουθώντας κάπως τη χρονολογική σειρά του καλοκαιριού, η ζωή και ο καλοκαιρινός ρυθμός της Εξαρχίας μας σημαδεύτηκαν αρχικά από το ταξίδι μου στην Αργεντινή τον Ιούλιο, για να κηρύξω μια εβδομάδα πνευματικής άσκησης στο μοναστήρι των Βενεδικτίνων μοναχών του *Los Toldos*, στην περιοχή των Ramras της Αργεντινής, ησυχαστήριο που διατέθηκε στους Βενεδικτίνους ηγουμένους και ηγουμένες των τεσσάρων χωρών που ονομάζεται "*Cono Sur*", δηλαδή την Αργεντινή, τη Χιλή, την Παραγουάη και την Ουρουγουάη. Κατά τη διάρκεια εντατικών μαθημάτων, με μια εβδομάδα διάλειμμα, στο μοναστήρι των Βενεδικτίνων μοναχών της *Santa Escolastica* στο Μπουένος Άιρες, για μοναχούς και μοναχές Βενεδικτίνων και Τραπιστών, με μαθήματα για τη χριστιανική Ανατολή, και ιδιαίτερα για τις «Μεγάλες Γιορτές του Βυζαντινού Λειτουργικού Έτους», μαζί με τους μοναχούς και τις μοναχές επισκεφθήκαμε την Παταγονία της Αργεντινής, με την εντυπωσιακή θέα των τεράστιων παγετώνων που σχηματίζονται σε εκείνα τα μέρη στον βαθύ νότο του κόσμου. Εβδομάδες εργασίας, βέβαια, και κυρίως ημέρες κατά τις οποίες μπόρεσα να γνωστοποιήσω στους μοναχούς και τις μοναχές την εκκλησιαστική μας πραγματικότητα ως Αποστολική Εξαρχία στην Ελλάδα.

Ένα δεύτερο καλοκαιρινό γεγονός της Εξαρχίας μας ήταν η άφιξη και παρουσία για σχεδόν τρεις μήνες δύο ιεροσπουδαστών από τη Σλοβακία, από τις ελληνικές καθολικές επαρχίες Presov (ο ιεροσπουδαστής Davide) και Kosice (ο ιεροσπουδαστής Martin). Σε αυτούς τους τρεις μήνες οι δυο τους, εκτός από το ότι άρχισαν να μαθαίνουν την ελληνική γλώσσα -με μια ταχύτητα που μόνο οι νέοι μπορούν να κάνουν-, συνεργάστηκαν και εξακολουθούν να συνεργάζονται με τον π. Πέτρο ιδιαίτερα στην προετοιμασία της Συνάντησης των Ανατολικών Καθολικών Επισκόπων της Ευρώπης τον Σεπτέμβριο.

Τρίτο σημείο. Μια άλλη πτυχή, ίσως η εκκλησιολογικά πιο σημαντική, συνδέεται με την ουκρανική κοινότητα της Εξαρχίας μας. Η 1η Σεπτεμβρίου, όπως προανέφερα, είναι η αρχή του βυζαντινού λειτουργικού έτους, και για την Εξαρχία μας φέτος η αρχή του Σεπτεμβρίου σηματοδοτεί επίσης μια πολύ σημαντική στιγμή. Μάλιστα, με τη συνοδική απόφαση της 1ης και 2ας Φεβρουαρίου του τρέχοντος έτους 2023, η Ουκρανική Ελληνοκαθολική Εκκλησία αποφάσισε την οριστική και δεσμευτική μετάβαση στο Γρηγοριανό ημερολόγιο για τους εορτασμούς του λειτουργικού έτους. Αυτό σημαίνει ότι από την 1η Σεπτεμβρίου η ουκρανική μας κοινότητα της Εξαρχίας θα ακολουθήσει επίσης αυτό το ημερολόγιο από κάθε άποψη. Έτσι, όλοι οι Χριστιανοί της Ελλάδας, Καθολικοί και Ορθόδοξοι, με λίγες εξαιρέσεις, θα ακολουθήσουν το Γρηγοριανό ημερολόγιο. Υπενθυμίζω ότι αντί για όλους τους Χριστιανούς της Ελλάδας, Καθολικούς και Ορθοδόξους, όσον αφορά το εορτασμό του Πάσχα, ακολουθούμε το κοινό με την Ορθόδοξη Εκκλησία.

Από την άφιξή μου στην Εξαρχία το 2016 είχα σκεφτεί την ανάγκη ομοιομορφίας στο ημερολόγιο των εορτασμών για όλη την Εξαρχία. Είχα κάνει κάποια επαφή ενόψει μιας μετάβασης ήδη εκείνη την εποχή στο Γρηγοριανό ημερολόγιο, αλλά μου φαινόταν πρόωρη και ίσως απερίσκεπτη μια απόφαση που θα μπορούσε να χωρίσει την κοινωνία εντός της Εκκλησίας μας στην ουκρανική κοινότητα. Η επίσκεψη το 2019 του καρδινάλιου επικεφαλής της Συνόδου των Ανατολικών Εκκλησιών, Leonardo Sandri, με σοφά λόγια είχε θέσει ξανά το ερώτημα: *«Ο σεβασμός των νόμιμων παραδόσεων του ανήκειν δεν πρέπει ποτέ να προδικάζει αυτή την κοινωνία που είναι η πρώτη μαρτυρία που μπορούμε να προσφέρουμε μέσα στην κοινωνία που μας καλωσορίζει: με την πάροδο του χρόνου είναι απαραίτητο να εντοπιστούν κοινές επιλογές που, ενώ γνωρίζουν ότι κοστίζουν κάποια προσπάθεια, Παρ' όλα αυτά, γίνονται για χάρη του ονόματος του Κυρίου, ο οποίος θέλει οι μαθητές του να διατηρήσουν το δώρο της ενότητας όσο το δυνατόν περισσότερο...»*

Ως εκ τούτου, ως Αποστολικός Έξαρχος και Επίσκοπος των τριών κοινοτήτων που είναι παρούσες στην Εξαρχία μας - Ελλήνων, Ουκρανών και Χαλδαίων - αποδέχομαι και χαιρετίζω τη συνοδική απόφαση της Ουκρανικής Ελληνοκαθολικής Εκκλησίας και δηλώνω ότι από την 1η Σεπτεμβρίου η ουκρανική κοινότητα της Εξαρχίας θα εορτάζει το λειτουργικό έτος σύμφωνα με το Γρηγοριανό ημερολόγιο.

Το γεγονός αυτό προϋποθέτει ότι πολλές λειτουργικές γιορτές κατά τη διάρκεια του έτους, ιδιαίτερα τα Χριστούγεννα και τα Θεοφάνεια, θα γιορτάζονται σε μία μόνο γιορτή στην Εξαρχία, αποφεύγοντας διπλούς εορτασμούς όπως γινόταν μέχρι τώρα. Θα είναι ένας ανθρώπινος και πάνω απ' όλα πνευματικός πλούτος που σίγουρα θα μας κάνει να νιώσουμε αληθινά καθολικοί χριστιανοί, που μοιράζονται τον πλούτο που προϋποθέτει για την Εξαρχία η παρουσία των τριών κοινοτήτων που τον απαρτίζουν στο ίδιο επίπεδο: Έλληνες, Ουκρανοί και Χαλδαίοι. Αυτή η απόφαση θα προϋποθέτει από όλους, Έλληνες, Ουκρανούς και Χαλδαίους, μια προσπάθεια θα έλεγα ενός αληθινού καθολικού πνεύματος που μας κάνει να καλωσορίζουμε πάντα τον άλλο χωρίς επιβολές κανενός είδους και πάνω απ' όλα χωρίς

απορρίψεις, απορρίψεις και περιθώρια που δεν θα έκαναν τίποτα άλλο παρά να σπάσουν την κοινωνία που πρέπει πάντα να υπάρχει στις τρεις κοινότητές μας που απαρτίζουν την Αποστολική Εξαρχία, η μοναδική Ανατολική Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα.

Τέταρτο σημείο. Ένα άλλο σημαντικό θέμα για εμάς θα είναι ο εορτασμός, από τις 18 έως τις 21 Σεπτεμβρίου στη Νέα Μάκρη, της Ετήσιας Συνάντησης των Ανατολικών Καθολικών Επισκόπων της Ευρώπης. Αυτές οι συναντήσεις γεννήθηκαν το 1997 στην Ουγγαρία στη Νγίεργυháζα και γιορτάζονται σχεδόν κάθε χρόνο, υπό την αιγίδα του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Επισκοπικών Διασκέψεων (CCEE), το οποίο τις προωθεί και είναι ο κύριος χορηγός τους. Φέτος το θέμα προβληματισμού της Συνάντησης μεταξύ των συμμετεχόντων επισκόπων θα είναι: *«Η οικογένεια επί του παρόντος των Ανατολικών Καθολικών Εκκλησιών στην Ευρώπη»*. Περίπου εξήντα σύνεδροι αναμένεται να προσέλθουν και οι συνεδρίες, τις οποίες θα παρακολουθήσουν οι παρόντες επίσκοποι, θα πραγματοποιηθούν στο Ίδρυμα «Για το Παιδί η Παμμακάριστος» στη Νέα Μάκρη.

Στις 19 Σεπτεμβρίου, στις 17.00 θα τελέσουμε την Αρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Καθεδρικό Ναό της Υπεραγίας Τριάδος στην Αθήνα, η οποία θα είναι η σημαντικότερη στιγμή της όλης συνάντησεως, κατά την οποία θα εορτάσουμε την πίστη μας, μαζί με όλους τους συλλειτουργούντες επισκόπους της εορτής αυτής.

Πέμπτο σημείο. Τέλος, θέλω επίσης να ανακοινώσω μέσω αυτής της επιστολής ότι τον Ιούλιο ο Άγιος Πατέρας Φραγκίσκος με διόρισε προσωπικά ως Συνοδικό Πατέρα, για να συμμετάσχω στη Σύνοδο των Επισκόπων τον προσεχή Οκτώβριο στη Ρώμη. Είναι δώρο και χάρη όχι μόνο προσωπικά, αλλά κυρίως για την Εξαρχία μας και για την Καθολική Εκκλησία στην Ελλάδα το γεγονός ότι κλήθηκε να συμμετάσχει στη συνέλευση των επισκόπων στην Ρώμη ένας Επίσκοπος από την χώρα μας και ένα σημάδι της εκτίμησης του Αγίου Πατέρα για την Εξαρχία μας.

Ζητώ από όλους, ιερείς και πιστούς της Εξαρχίας, να προσεύχονται ιδιαίτερα τον μήνα Οκτώβριο, ώστε το Άγιο Πνεύμα να φωτίσει τον Πάπα και τους Συνοδικούς Πατέρες, ώστε να διακρίνουμε τι θέλει Εκείνος, ο *«ουράνιος Βασιλεύς, ο Παράκλητος, το Πνεύμα της αληθείας, που είναι παρών σε κάθε τόπο και γεμίζει τα πάντα...»*, από τον καθένα μας, Χριστιανούς και Καθολικούς, που από το βάπτισμά μας περπατάμε με τον Χριστό ακολουθώντας και ζώντας το Ευαγγέλιό Του.

+π. Manuel Nin

Αποστολικός Έξαρχος